

HALACHIC AND HASHKAFIC ISSUES IN

CONTEMPORARY SOCIETY

SERIES 3: 48 - WINE & DRINKING ON PURIM

OU ISRAEL/BEIT KNESSET HANASI - WINTER 2025/6

A] WINE AND FEASTING ON PURIM

• Wine clearly has a central role in many mitzvot and Jewish rituals - kiddush, havdala, brit, pidyon haben, weddings, bentching, korbonot etc. But this is never taken to excess which could lead to intoxication! Is there a difference on Purim?

1. יט על-פני הַיהודים הַפְּרָזִים הַיִּשְׁבִּים בְּעָרֵי הַפְּרָזוֹת עָשִׂים אֶת יוֹם אַרְבַּעַת עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֲדָר שְׂמֵחָה וּמְשֻׁלָּח וְיִשְׁלַח מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ: כּוּ יִכְתֹּב מְרֻדְכַי אֶת-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּשְׁלַח סְפָרִים אֶל-כָּל-הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל-מְדִינוֹת הַמְּלָךְ אַחֲשֻׁרוּשׁ הַקְּרוּבִים וְהַרְחוּקִים: כּא לְקִים עֲלֵיהֶם לְהִיּוֹת עָשִׂים אֶת יוֹם אַרְבַּעַת עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֲדָר וְאֵת יוֹם-חֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוּ בְּכָל-שָׁנָה וְשָׁנָה: כּב כְּיָמִים אֲשֶׁר-לָחוּ בָהֶם הַיְּהוּדִים מֵאוֹיְבֵיהֶם וְהָחֹדֶשׁ אֲשֶׁר נִהְפָּדוּ לָהֶם מִיָּגוֹן לְשִׂמְחָה וּמֵאֲבֵל לְיוֹם טוֹב לַעֲשׂוֹת אוֹתָם יְמֵי מְשֻׁלָּח וּשְׂמֵחָה וּמְשֻׁלָּח מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ וּמִתְנֻנּוֹת לְאַבְיוֹנִים:

אסתר ט:יט-כ"ב

After the miraculous events of Purim and the Jews being saved from destruction, Mordechai wrote establishing a new Yom Tov of Purim, which was to include 'days of feasting and joy'.

2. שְׂמֵחָה וּמְשֻׁלָּח וְיִשְׁלַח מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ: כּוּ יִכְתֹּב מְרֻדְכַי אֶת-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּשְׁלַח סְפָרִים אֶל-כָּל-הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל-מְדִינוֹת הַמְּלָךְ אַחֲשֻׁרוּשׁ הַקְּרוּבִים וְהַרְחוּקִים: כּא לְקִים עֲלֵיהֶם לְהִיּוֹת עָשִׂים אֶת יוֹם אַרְבַּעַת עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֲדָר וְאֵת יוֹם-חֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוּ בְּכָל-שָׁנָה וְשָׁנָה: כּב כְּיָמִים אֲשֶׁר-לָחוּ בָהֶם הַיְּהוּדִים מֵאוֹיְבֵיהֶם וְהָחֹדֶשׁ אֲשֶׁר נִהְפָּדוּ לָהֶם מִיָּגוֹן לְשִׂמְחָה וּמֵאֲבֵל לְיוֹם טוֹב לַעֲשׂוֹת אוֹתָם יְמֵי מְשֻׁלָּח וּשְׂמֵחָה וּמְשֻׁלָּח מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ וּמִתְנֻנּוֹת לְאַבְיוֹנִים:

מגילה ה:

Chazal learn from the word 'simcha' a prohibition on fasting, rather than a mitzvah to eat!

3. הַכֹּל מוֹדִים בְּפוּרִים דְּבַעֲיֵן נְמִי 'לְכֶם' (רש"י - שִׂשְׁמָה צוּ צְמַחֲלָ וּמְשַׁח). מֵאֵי טַעְמָא? (אסתר ט) יְמֵי מְשֻׁלָּח וּשְׂמֵחָה וּמְשֻׁלָּח מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ: כּוּ יִכְתֹּב מְרֻדְכַי אֶת-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּשְׁלַח סְפָרִים אֶל-כָּל-הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל-מְדִינוֹת הַמְּלָךְ אַחֲשֻׁרוּשׁ הַקְּרוּבִים וְהַרְחוּקִים: כּא לְקִים עֲלֵיהֶם לְהִיּוֹת עָשִׂים אֶת יוֹם אַרְבַּעַת עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֲדָר וְאֵת יוֹם-חֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוּ בְּכָל-שָׁנָה וְשָׁנָה: כּב כְּיָמִים אֲשֶׁר-לָחוּ בָהֶם הַיְּהוּדִים מֵאוֹיְבֵיהֶם וְהָחֹדֶשׁ אֲשֶׁר נִהְפָּדוּ לָהֶם מִיָּגוֹן לְשִׂמְחָה וּמֵאֲבֵל לְיוֹם טוֹב לַעֲשׂוֹת אוֹתָם יְמֵי מְשֻׁלָּח וּשְׂמֵחָה וּמְשֻׁלָּח מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ וּמִתְנֻנּוֹת לְאַבְיוֹנִים:

פסחים טח:

Chazal appear to learn from the 'pschat' of the verse that the words 'mishte vesimcha' also include an obligation to eat and drink.²

B] DRINK OR DRUNK?

B1] UNDERSTANDING THE GEMARA

4. אָמַר רַבָּא: מִיַּחֲיִיב אֵינִישׁ לְבִסּוּמֵי (רש"י - לְהַשְׁתַּכֵּר צִיּוֹן) בְּפוּרִיאַ עַד דְּלֹא יָדַע בִּין אַרוּר הַמֶּן לְבִרוּךְ מְרַדְכַי. רַבָּה וְרַבִּי זִירָא עֲבָדוּ סַעוּדַת פּוּרִים בְּהַדִּי הַדְּדִי, אֵיבְסוּם, קָם רַבָּה שְׁחַטִּיא לְרַבִּי זִירָא. לְמַחַר בְּעֵי רַחֲמֵי וְאַחֲיִיא. לְשָׁנָה אָמַר לִיה: נִיתֵי מַר וְנַעֲבִיד סַעוּדַת פּוּרִים בְּהַדִּי הַדְּדִי! - אָמַר לִיה: לֹא בְּכָל שַׁעְתָּא וְשַׁעְתָּא מִתְרַחֵישׁ נִיסָא.

מגילה ז:

The Gemara includes the famous halacha of Rava - "a person is required to 'l'vesumei'³ (according to Rashi this means to get drunk although we will see other approaches below) on Purim until they no longer know the difference between 'arur Haman' and 'baruch Mordechai'". The Gemara then relates the story of how Rabba was so drunk that he nearly killed Rabbi Zeira at Purim seuda. The next year, Rabbi Zeira was unwilling to have seuda with Rabba again!

1. Rashi is commenting on a different but parallel phrase in that sugya.

2. Rav Soloveitchik understood that there is a fundamental halachic difference between drinking on Yom Tov and on Purim. On Yom Tov, the drinking and eating is a means to an end - to achieve Simchat haChag. On Purim, the drinking is an end in itself!

3. *Bosem* is an unusual word for drink or becoming drunk, and normally alludes to fragrance, sweetness or something pleasant. The word is used twice more by the Gemara in Megilla. On the same page Abaye quotes a folk saying in which 'bosem' refers to sweet treats and at on 32a he again uses it, referring to a pleasant song or voice.

5. קם רבה שחטיה לרבי זירא בו'. דבר תמוז הוא לפרשו כפשטיה! ונראה דר"ל 'כעין שחטיה' - דאגזריה חמרא וכפיייה לשתות יותר מדאי עד שחלה ונטה למוות. ולכך נקטיה בלשון 'שחטיה' דשתיית היין נקרא ע"ש בגרון - מקום שחטיה ... וקאמרי דהתפלל עליו שלא ימות מחולי זה עד שנתרפא וחי. ומלינו צמקרא וצתלמוד לשון חי מלשון רפואה.

מהרש"א חידושי אגדות מסכת מגילה דף ז עמוד ב

The Maharsha explains that Rabba did not literally kill R. Zeira but pressured him to drink until he got alcohol poisoning!

- Does this story give any indication as to whether the halacha follows Rava or not?⁴

6. וכתב רבינו אפרים ז"ל מהכח עובדא דקם רבה ושחטיה לרבי זירא ... אידחי ליה מימרא דרבה ולא שפיר דמי למעבד הכי.

ר'ן מגילה ג: (דפי הריף)

The Ran⁵ quotes Rabbeinu Efraim⁶ who learns from the story of Rabba and R. Zeira that the halacha is not like Rava and that one should not become drunk on Purim.

7. ולי הכתוב נראה דמכאן ראייה דלרבי לזכר דאי לא הוה ליה למימר נעבד סעודה כדדי ודדי ולא נבסס!

אשכול הל' חנוכה ופורים עמ' 27

The Eshkol⁷ learns exactly the opposite from the story of Rabba and Rebbi Zeira - that the halacha is certainly like Rava! Otherwise Rebbi Zeira could simply have suggested that they have seuda without alcohol.

- We will see that there are 3 main groups within the Rishonim on the issue of drinking on Purim - (i) those who appear to take the halacha of Rava at face value and rule an obligation to become drunk on Purim; (ii) those who understand that there is a 'mitzva', but no obligation to become drunk; (iii) those that support some drinking as part of the meal but do not permit one to become drunk.

B2] A FULL OBLIGATION TO GET DRUNK ON PURIM

8. אמר רבא מיחייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ברוך מרדכי לארור המן.

רי"ף מגילה ג:

The Rif simply quotes the halacha of Rava - that there is an obligation to get drunk on Purim - without reference to the story of Rabba. This is also the psak of the Rosh.⁸

9. מצוה להרבות בסעודת פורים וצריך שישתכר עד שלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי.

טור אורח חיים הלכות מגילה ופורים סימן תרצה

The Tur rules clearly that one must become drunk on Purim.

10. ואם תאמר - האיך חייבו חכמים להשתכר בפורים!! והלא בכמה מקומות בתורה מזכיר שהוא מכשול גדול השכרות, כמו נח ולוט. ויש לומר מפני שכל הנסים שנעשו לישראל בימי אחשוורוש היו על ידי משתה. כי בתחלה נטרדה ושתי מן המלכות על ידי משתה היין שנאמר (אסתר א:): *ביום השביעי כטוב לב המלך לבין אמר להביא את ושתי וגו'.* ובאה אסתר תחתיה על ידי משתה שנאמר (שם ב:יה) *ויעש המלך משתה גדול לכל שריו ועבדיו את משתה אסתר וגו'.* וכן ענין המן ומפלתו על ידי משתה היין היה. ולכן חייבו להשתכר בפורים מפני שבא הנס בעבור משתה היין שעשתה אסתר, ועתה יהיה נזכר הנס הגדול בשתיית היין.

ספר אבודרהם פורים

The Abudarham understands that drinking and becoming drunk on wine on Purim is allowed due to the connection with the wine⁹ feasts in the Megilla which gave rise to the Purim miracle.

4. Note that Rabba and R' Zeira lived in the generation before Rava. Did Rava know about the infamous Purim incident and nevertheless rule the halacha to become drunk? The Chatam Sofer suggests that the halacha does follow Rava since he ruled it after the story - see Shu't Chatam Sofer O.C. 196. There are also different girsaot, some of which switch Rabba and Rava, which could have halachic implications.

5. Rabbeinu Nissim of Gerona - 14C Spain. Note that the Ran also quotes an alternative girsa of the Gemara in which the story, like the previous ruling, is attributed to Rabba. This could strengthen the claim that the story comes to limit the ruling.

6. Rabbeinu Efraim was a north African commentator and leading student of the Rif.

7. 12C Provence - R. Avraham ben Yitzchak of Narbonne, also known as Ravad II.

8. Megilla 1:8

9. According to this, one may be required to become drunk specifically through wine.

11. חייב אינש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי.

שולחן ערוך אורח חיים סימן תרצה סעיף ב

The Shulchan Aruch appears to also simply rule the halacha 'ke'pshuto'¹⁰.

12. **3 וצריך שישתכר וכו' ... ולפעד"י כפשוטו דלריך שישתכר הרבה עד דלא ידע כלל מה חילוק יש בין ארור המן לברוך מרדכי שזה הגיע קרוב לשיכרותו של לוט¹¹! ואין לתמוה איך הרשוהו להשתכר כל כך, שהרי רבה ור' זירא היו משתכרים עד שקם רבה ושחטיה לר' זירא. והנכון מ"ש הרב הגדול רבינו אפרים דמהך עוזדא דשחטיה רבה לר' זירא אידחיא ליה מימרא דרצא ולא שפיר למיעבד הכי, וכן כתבו בעל המאור והר"ן משמו. ונראה דמהך טעמא סידר בעל התלמוד להך עוזדא דרבה ור' זירא בטר מימרא דרצא למימרא, דהכי הוי הלכתא ולדחויי לדרצא. ומיהו דוקא לבסומי עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי הוא דדחיקן לה אצל מיהו לריך לשחות הרבה מלימודו שייטב לבו במשתה ויהא שתוי או אפילו שיכור שאינו יכול לדבר לפני המלך רק שתבא דעתו עליו. ...**

ב"ח אורח חיים סימן תרצה

The Bach also rules that one should become drunk to the point that one is merry and can no longer speak before a king, but one must stop before the point reached by Rabba and R. Zeira!

13. חייב אינש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי. שמעתי מאבי מורי הגאון ז"ל שהוא היה נוהג בבחורתו לקיים מצוה זו כמאמרה. שאין הדבר יוצא מידי פשוטו!

סידור היעבץ דיני סעודת פורים זו

The Chacham Tzvi was, in his youth, very serious about the mitzvah to become literally drunk on Purim¹².

14. וכתבו (ר"ן מגילה ג: ד"ה גמי' מתני') צ"ש רבינו אפרים דמהך עוזדא דקם רבה ושחטיה לרבי זירא אדחייית מימרת רצא, ולא שפיר דמי למעבד הכי. ואין זה נכון! דא"כ אמאי אישתמיט רבי זירא מלמעבד סעודה אהדי ואילטריך לומר ליה לאו כל שעתא ושעתא מתרחיש ניסחא?! כיון שראו שילא קלקול עון שפכות דמים מסיבת שיכרותם ראוי היה להם למנוע עלמם מלצסומי כולי האי ומלשחות אלא יותר מעט מכדי הרגילם. אלא משמע דאפילו הכי היו משתכרים יותר מדאי ולהכי מייתי תלמודא הווא עוזדא לאשמועינן דמימרת רצא כפשטה דמחייב איניש לבסומי עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי. ומיהו עתה שהדורות מקולקלים, ראוי לתפוס סברת רבינו אפרים ז"ל ושלח לשחות אלא מעט יותר ממה שמורגל ציוס טוב ...

פרי חדש אורח חיים סימן תרצה סעיף ב

The Pri Chadash takes the position of the Eshkol - that the story of Rabba and Rabbi Zeira is there to show that Purim seuda requires intense drinking!¹³ However, he cautions in practice to follow the (more lenient/stringent?) position of Rabbeinu Efraim and drink just a little more than normal, but certainly not become drunk!

15. יזכרו לשחות ט"ו כוסות של יין כמנין צ' אותיות י"ה הנרמזים צסוד שתיה. וכפי כוחו צשתיח ירצה צגודל הכוס. ויכוין כל מעשיו לש"ש!

הבן איש חי בספרו עטרת תפארת בכתר מלכות סי' רט

The Ben Ish Chai writes from a kabbalistic perspective that one should drink 15 cups of wine of Purim, adjusting the size of the cup according to one's ability to take the wine! However, in his halachic writing¹⁴ he simply rules that one should make a seuda and omits all reference to becoming drunk, presumably out of concern that people will not behave appropriately.

10. As expected, given that this is the position of the Rif and the Rosh. However, it is not fully clear what they understand 'I'vesumei' to mean, and whether it has to be heavy drinking.

11. In Alei Shor R. Wolbe writes that R. Yisrael Salanter would become drunk to the point of 'shichruto shel Lot' and, in so doing, spent the day speaking chidushim in Gemara! But he goes on to stress that this would not apply to us.

12. This is also reported to have been the practice of the Vilna Gaon and the Divrei Chaim of Sanz.

13. See also the Yad Efraim - R. Efraim Margoliot, 18C Poland - who similarly learns that the story of Rabba and R. Zeira proves that one does have to drink. יעד דלא ידע could be up to and including (עד ועד בכלל), or up to and not including (עד ולא בכלל). The story shows what can happen if one drinks up to and including the point of not knowing the difference etc. The halacha is that one should drink up to, but not including that point.

14. Ben Ish Chai Shana Alef, Tetzave, Hilchot Purim 19.

B3] A LIMITED OBLIGATION TO GET DRUNK ON PURIM

16. כיצד חובת סעודה זו? שיאכל בשר ויתקן סעודה נאה כפי אשר תמצא ידו. ושותה¹⁵ יין עד שישתכר וירדם בשכרות.

רמב"ם הלכות מגילה וחנוכה פרק ב הלכה טו

The Rambam introduces the idea that one should try to fall asleep in order to fulfil 'ad d'lo yada'. This would appear to limit slightly the amount that one has to drink¹⁶, although it does sound from his wording that the sleep has to be induced by the alcohol!

17. [ב] פ"ק אמר רבא מיחייב איניש לבסומי צפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לצרוך מרדכי. כתב ראבי"ה דכל בני למאור צעלמא ולא לעכב.

הגהות מיימוניות הלכות מגילה וחנוכה פרק ב הלכה טו

The Hagoth Maimoniot¹⁷ quotes the Ravva¹⁸ who rules that drinking on Purim is a 'mitzva only' and not an obligation.

18. ויש מפרשים כי 'ארור המן' עולה למנין 'ברוך מרדכי'. ור"ל עד שלא ידע לכוין החשבון.

ספר אבודרהם פורים

The Abudarham¹⁹ brings an alternative explanation - that one should be sufficiently drunk to be unable to calculate the gematria of 'baruch Mordechai' and 'arur Haman'!

19. בעל המנהגות כתב ונראה בעיני שפיוט היה שעל הבית האחד עונין ארור המן ועל הבית האחר עונין ברוך מרדכי וצריך צילותא שפעמים שאין אדם מתכוין וטועה.

ספר אבודרהם פורים

The Abudarham brings yet another explanation (which he favors) that there was a complicated song with the alternative refrain 'baruch Mordechai' and 'arur Haman' and one must be sufficiently drunken to get mixed up confuse them!

20. דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי - (צירושלמי) ארורה זרש צרוכה אסתר ארורים כל הרשעים צרוכים כל היחודים.

תוספות מגילה ז:

Tosafot quoting the Yerushalmi which appears to reference a song containing these words.

21. ג.... והתוס' כתבו דהכוונה כפי הירושלמי ארור וכו' ארורה זרש וכו' ארורים כל הרשעים ברוכים כל הצדיקים ע"ש וכוונתם דבזה יש אריכות קצת וכשהוא מבוסס קשה לאמרו כולו [ב"ח]:
ד ויש לפרש עד דלא ידע וכו' כלומר עד שלא יוכל להכריע איזו טובה היתה יותר גדולה לפנינו אם מפלת המן אם גדולת מרדכי [ע' ט"ז].

ערוך השולחן אורח חיים סימן תרצה:ג,

This theme is certainly stressed by the later Acharonim.

B4] NO OBLIGATION TO GET DRUNK

22. חייב אדם להרבות בשמחה ביום זה ובאכילה ובשתיה עד שלא יחסר שום דבר. ומ"מ אין אנו מצוין להשתכר ולהפחית עצמינו מתוך השמחה שלא נצטוינו על שמחה של הוללות ושל שטות. אלא בשמחה של תענוג שנגיע מתוכה לאהבת הש"י והודאה על הנסים שעשה לנו.

מאירי - בית הבחירה מגילה ז:

The Meiri is concerned at the likelihood that drunkenness will bring people to debasing behavior. The desired simcha is that of contentedness and Ahavat Hashem.

15. Some mefarshim note that the Rambam says וישתה and not וישותה and that this may indicate a lower level of obligation.

16. But note Aruch HaShulchan 995:3 who understands the Rambam to be following the psak of Rabbeinu Efraim and prohibits becoming drunk.

17. R. Meir ben Yekutiel of Rothenburg - 13C Central Europe.

18. R. Eliezer ben Yoel HaLevi of Bonn - 12/13C Germany.

19. See also Magen Avraham 695:3

23. וחיוב אדם לבסומי בפוריא - לא שישתכר שהשכרות אסור גמור ואין לך עבירה גדולה מזו שהוא גורם לגלוי עריות ושפיכות דמים ולכמה עבירות זולתן. אך שישתה יותר מלימודו מעט כדי שירבה לשמוח ולשמח האביונים וינחם אותם וידבר על לבם וזו היא השמחה השלמה.

ספר כלבו סימן מה

The Kol Bo rules that drunkenness is totally prohibited. He understands that the drinking is to bring a person to a simcha of reaching out to the poor and needy - see more below.

24. צ מלכה להרבות צסעודת פורים ולריך שישתכר עד שלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי - מימרא דרצח צפרק קמא דמגילת (פ). וכתבו החוספות (ד"ה דלא) דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי, ארורה זרש צרוכה אסתר, ארורים כל הרשעים צרוכים כל הצדיקים. וכן כתב הר"ן (ג: ד"ה גמ') כלומר דאי בין ארור המן לברוך מרדכי לחוד אפילו שתה טוצא לא טעי ציה. וכתב הר"ן (ש) צשם רצינו אפרים דמהבוא עוצדא דקם רצה צסעודת פורים ושחטיה לר' זירא כדאיתא בגמרא (ש) אידחי ליה מימרא דרצח ולא שפיר דמי למיעצד הכי. כתוב צארחות חיים (ה' פורים אות לה) חייב אינש לצסומי צפוריא לא שישתכר שהשיכרות איסור גמור ואין לך עבירה גדולה מזו שהוא גורם לגלוי עריות ושפיכות דמים וכמה עבירות זולתן אך שישתה יותר מלימודו מעט.

בית יוסף אורח חיים סימן תרצה

The Beit Yosef seems to take the negative view of becoming drunk on Purim and stresses those opinion that prohibited this. Note however that in the Shulchan Aruch he simply quotes the halacha of Rava with NO qualification, underlining the need to read both of these books in combination!

25. חייב אינש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי. הגה: וי"א דא"ל להשתכר כל כך אלא שישתה יותר מלימודו וישן ומתוך שינן אינו יודע בין ארור המן לברוך מרדכי (מהרי"ט). ואחד המרצה ואחד הממעט וצלצד שיכוין לצו לשמים.

שולחן ערוך אורח חיים סימן תרצה סעיף ב

Although the Shulchan Aruch appears to rule that one should become drunk, the Rema takes a difference approach and combines the Rambam and the Maharil. He suggests that one should drink a little more than normal and then take a nap.²⁰ In any event, the drinking must be 'leshem Shamayim'.

26. דאמר רב יהודה אמר שמואל: בהני תלת מילי עבידי רבנן דמשנו במלייהו: במסכת, ובפוריא, ובאושפיזא.

בבא מציעא כ"ג

Chazal said that Rabbis can 'change their words' (ie say something misleading) in three areas, one of which is 'puria'.²¹

27. בפוריא ... וי"ל ע"פ מ"ש פ"ק דמגילת דחייב אדם לצסומי צפוריא עד דלא ידע בין ארור המן כו'. עזידי רצנ דמשנין לומר דלא ידע גס אס הוא אינו מצוסס כל כך וידע!

מהרש"א חידושי אגדות שם

The Maharsha learns that this is also a reference to Purim. A Talmid Chacham can, and maybe should, fake being drunk!

28. ד ... ובהגהת מיימוני בשם ראב"ה כתב דזהו למצוה ולא לעיכובא ע"ש. ואינו מובן דהא אומר לשון חיוב - 'מחייב אינש לבסומי וכו'. וי"ל שיש לפרש דה"פ מחייב אינש לבסומי - כלומר דזהו חיוב על כל אחד עד דלא ידע וכו' כלומר והרשות ביד השותה לשתות עד דלא ידע וכו' דבוודאי אין כל בני אדם שוים בזה ואומר דהחיוב על כולם כל אחד לפי מדרגתו והרשות עד דלא ידע וכו' אפילו אם שותה עד דלא ידע לא נגעור בו: ה אמנם רבינו הב"י בספרו הגדול כתב בשם אורחות חיים וז"ל חייב אינש לבסומי בפוריא לא שישתכר שהשכרות איסור גמור ואין לך עבירה גדולה מזו שהוא גורם לגלוי עריות ושפיכות דמים וכמה עבירות זולתן אך שישתה יותר מלימודו מעט עכ"ל. וקשה דא"כ מאי עד דלא ידע וכו' ואם מפרש כאיזו פירוש שנתבאר איך סתם רבינו הב"י דבריו בש"ע דלהדיא משמע שכרות גמורה וצ"ע! [ואולי יפרשו עד ולא עד בכלל. ולמעשה יש להתרחק מן השכרות ובפרט שתיית י"ש שבשכרותו יתמלא קיא צואה, ורק לשתות מעט יותר מלימודו ולישן קצת]:

ערוך השולחן אורח חיים סימן תרצה

The understandings of the other Rishonim mentioned above (gematriot, poems etc) are also brought by the later Acharonim. Ultimately, the Aruch Hashulchan cannot avoid the conclusion that the ruling of the Shulchan Aruch DOES allow (but not obligate) a person to become very drunk. However, he cautions against excessive drinking (especially of whisky!) and suggest that a person should drink a little more than usual and then go to sleep.

20. It is arguable that the position of the Rambam is different to that of the Rema since the Rambam appears to require that one fall asleep specifically due to the alcohol.

21. Apparently a reference to tznit and pru u'revu.

29. וז"ל בה"א: כיון שכל הכנסה היא ע"י יין לכן חייבו חכמים להשתכר ולפחות לשותות יותר מהרגלו כדי לזכור הכנסה הגדולה. ואמנם היודע בעלמו שיזלזל אז צמורה מן המצות צנטי"י וצרכה וצמ"ז או שלא יתפלל מנחה או מעריב או שינהוג קלות ראש מוטב שלא ישתכר וכל מעשיו יהיו לש"ש עכ"ל:

ביאור הלכה סימן תרצה סעיף ב

The Biur Halacha rules that if a person is concerned that they may fail to fulfil any mitzvot eg ma'ariv or bentching, it is better not to become drunk.

- The position of most poskim is that drinking should be (i) only during the halachic Purim seuda (ie on Purim day)²²; and (ii) only on wine!²³
- Many poskim²⁴ stress that if the drinking could lead to any danger - such as driving or handling a weapon when drunk - it is prohibited.
- In practice, many recommend fulfilling the mitzva by taking a sleep²⁵.

C] 'L'VESUMEI' - AN ALTERNATIVE FOCUS

- Those commentators who do not permit becoming drunk will explain the word *l'vesumei* as meaning to create joy and celebrate. As such, the role of wine is similar to that of fine foods and desserts, enhancing the status of the meal.
- We also saw above the position of the Kol Bo - that drinking is to bring a person to a simcha of reaching out to the poor and needy. How does he read that from the Gemara?

30. וְיִשְׁתֵּי מִן־הַיַּיִן וַיִּשְׁכָּר וַיִּתְגַּל בְּתוֹךְ אֶהְלֶה: (תרגום אונקלוס: ושתי מן חמרה ורוי ואתגלי בגו משכניה).

בראשית ט"ז

31. וַיִּשְׂא מִשְׂאֵת מֵאֵת פְּנֵי אֱלֹהִים וַתִּרְבַּ מִשְׂאֵת בְּנִימֹן מִמִּשְׂאֵת כָּלֶם חֲמֵשׁ לָדוֹת וַיִּשְׁתֵּי וַיִּשְׁכָּרוּ עִמּוֹ: (תרגום אונקלוס: ונטל חולקין מן קדמוהי לקדמיהו וסגי חולקא דצנימין מחולקי כולכוו חמשה חולקין ושתיאו ורויאו עמיה).

בראשית מג"ד

32. (יג) וְחִנָּה הִיא מְדַבֶּרֶת עַל־לִבָּהּ רַק שְׂפִיתֶיהָ נִעוֹת וְקוֹלָהּ לֹא יִשְׁמָע וַחֲשׂוּבָה עָלֶי לְשַׁכָּרָה: (תרגום יונתן וְחִנָּה הִיא מְלַלִּיָּה בְּלִבָּהּ לְחֹד כְּקוֹתָחָה נִיידִן וְקוֹלָהּ לֹא מִשְׁמָמַע וְחֲשׂוּבָה עָלֶי כְּאִתְתָּא רֹוּחַ).

שמואל א' א"ג

22. Although R. Yisrael Salanter understood that the mitzva was to drink throughout the day throughout the day until one was exempt through sleeping. The Brisker Rov learnt that there is a din of drinking throughout the day of Purim, not to achieve a specific level of drunkenness or goal, but lishma. Unlike wine in other mitzvot which is a means to an end, drinking on Purim is the end in itself - drinking (specifically wine) until one is patur through sleeping.

23. This may depend on whether wine is a means to an end - to achieve 'ad delo yada' - in which case other alcohol may be acceptable, or an end in itself - to recall the feasts of Megilat Esther. The Lubavitcher Rebbe ruled that other alcohol was also included and he drank vodka. The Chafetz Chaim ruled (although not in the Mishna Berura) that the drink has to be wine.

24. See Rav Moshe Harari's Mikra'ei Kodesh, Hilchot Purim, ch. 13, n. 5, quoting R. Mordechai Eliyahu and R. Avigdor Nevenzall.

25. This is reported as the practice of R. Ovadia Yosef and R. Moshe Feinstein who would drink a small amount and then sleep, the Steipler Gaon and R. Shlomo Zalman Auerbach (see Shalmei Moed chap 62 and Halichot Shlomo 19:38). R. Yosef Shalom Eliyashiv would sleep in the middle of the day and then have some wine later at the seuda (see Hanhagot Rabbeinu Purim pp 168-9). This is also the practice of some contemporary leading poskim.

For instance, R. Mordechai Willig: "We would do well to follow the advice of the Rema ... I personally drink a sizable cup of wine together with breakfast on Purim morning and then I go to sleep immediately. This fulfills the element of drinking wine on Purim. Then, to fulfill the שמרה aspect, we have a little more wine than usual at the סעודה later in the day. I believe that this is the preferred way to fulfill this mitzvah..." (Chinuch: Contemporary and Timeless. "Drinking: Purim and Beyond" by Rabbi Mordechai Willig (pp. 274-275). R. Hershel Schachter: "... wine עד דלא ידע does not really constitute an independent מצוה but is merely a detail within the מצוה פורים Many people get stone-drunk on Purim but not as part of the סעודה. Many others get drunk on the night of Purim, when most assume that there is no mitzvah of סעודה at all. According to Rav Velvel Soloveitchik, these practices are improper. Getting drunk on Purim outside the context of the סעודה would be the same as getting drunk on July 4th. ... Even on Purim-proper when the accepted opinion is that there is an idea of עד דלא ידע the proper practice should be as spelled out by the Rema in Orach Chaim: one should drink more than he would normally drink and after bentching take a nap, and while he would be napping he will be in a state of עד דלא ידע. (Rabbi Hershel Schachter - Drinking: When and How Much, 2022, https://www.torahweb.org/torah/2022/moadim/rsch_purim.html).

Rav Asher Weiss, Simchas Purim 5778, <https://minchasasher.com/shiur/parsha-shiurim/simchas-purim/>:

(20:58-21:06) [Men] "need to drink, and women are not required to drink. Children - definitely should be prohibited to drink."

(32:00-41:30) "...I must say a few words about עד דלא ידע because I personally was never drunk in my life ... Almost all the Rishonim clearly indicate that this הלכה should not be taken literally... why did the Rishonim write such far-fetched פשטים? When the Gemara writes עד דלא ידע לבסומי why would we say, 'He has to become drowsy, and then go to sleep, and when you sleep, you don't know לברוך מרדכי It is only because the Rishonim and the great poskim totally rejected drunkenness, and that's why they went to extremes... It was פשוט to them - if you become drunk, how are you going to serve ברוך הוא? הקדוש ברוך הוא? How are you going to thank ברוך הוא? ... How will you be happy with הרג? ... the majority of poskim say a person should not become totally drunk... [it] is not acceptable in halacha...".

(43:30-44:25) ... is חייב איניש לבסומי ... is [only with]in סעודת פורים (Rambam). So when you go visiting houses and you drink wine, that is not the מצוה of לבסומי ...

• The Hebrew word שכר is translated into Aramaic as רוא.²⁶ To be drunk is לאתרוי. As noted above, the expression לבסומי usually means to be pleasant²⁷, sweet, fermented, perfumed, healthy, exhilarated, happy, delighted, cheerful.²⁸

33. אמר אביי: כי נפקי מבי מר²⁹ הוה שבענא. כי מטאי להתם קריבו לי שיתין צעי דשיתין מיני קדירה ואכלי בהו שיתין פלוגי. ובישולא בתרייתא הוו קרו ליה צלי קדר ובעאי למיכס צעא אבתרה! אמר אביי: היינו דאמרי אינשי: כפינ עניא ולא ידע. אי נמי: רווחא לבסימא שכית. אביי בר אבין ורבי חנינא בר אבין מחלפי סעודתייהו להדדי. אמר רבא: מיחייב איניש³⁰ לבסומי בפוריא עד דלא ידע

מגילה ז:

Critically, the Gemara actually uses the expression לבסימא just before the section about drinking on Purim. The context there is the idea that no matter how full you are, there is always room for something really delicious! The Gemara then relates how various Amoraim swapped their food for Purim seuda. This leads into the section about drinking.

34. והנה דקדקו חכמי הגמרא בלשונם הצח והקדוש ואמרו 'לבסומי' ולא אמרו חייב אינש 'להשתכר' בפורים וגם האריז'ל בכוננת השתיה ביום זה על דרך הסוד כתב באר היטב בלשונו הקדוש: 'ולא ישתכר אלא יתבסם'.

רב יוסף צבי רימון - "כמה יין צריך לשתות בפורים?"

Rav Yosef Zvi Rimon stresses, in the name of the Arizal, that the mitzva is to become 'mitbasem', not drunk!

35. טו כיצד חובת סעודה זו? שיאכל בשר ויתקן סעודה נאה כפי אשר תמצא ידו ושותה יין עד שישתכר וירדם בשכרות. וכן חייב אדם לשלוח שתי מנות של בשר או שני מיני תבשיל או שני מיני אוכלין לחבירו
טז וחייב לחלק לעניים ביום הפורים ואין מדקדקין במעות פורים אלא כל הפושט ידו ליטול נותנין לו ...
יז מוטב לאדם להרבות במתנות אביונים מלהרבות בסעודתו ובשלוח מנות לרעיו שאין שם שמחה גדולה ומפוארה אלא לשמח לב עניים ויתומים ואלמנות וגרים. שהמשמח לב האמללים האלו דומה לשכינה שנאמר (ישעיהו נ"ט:טו) לְהַחֲיֹת רְחוֹם שְׁפָלִים וְלְהַחֲיֹת לֵב נִדְכָּאִים.

רמב"ם מגילה וחניכה פרק ב

The Rambam rules the halacha to drink on Purim in the context of helping the poor and depressed.

• As we saw in the previous shiur, this theme of Jewish unity is stressed throughout the mitzvot of Purim - mishloach manot, matanot l'evyonim, seudat Purim, ta'anit Esther and kria haMegilla.

36. האדמו"ר מסלונים העיר על כך שהחייב לבסומי בפורים הוא תמוה, שהרי פורים הוא יום גדול וקדוש עד מאוד, והרבה עניינים נשגבים כלולים בו, שהוא כיום כפורים, ויום קבלת התורה דהדר קבלוה ברצון, והוא גם עת מחיית עמלק, ולכאורה דרוש לכל זה הרבה הרבה ישוב הדעת, ואיך זה מתיישב עם החייב לבסומי בפוריא. ועל כן הציע ע"ד העבודה שי"ל שמרומז בלשון המאמר חייב איניש לבסומי בפוריא - דלא אמרו לבסומי בי"ן אלא ב'פוריא' - שישתכר מהפורים עצמו, בחינת שכורת ולא מיין, כי אם מכל הגילויים הנשגבים של פורים שהם בבחינת אחת בשנה.

אדמו"ר מסלונים, הרב ש"נ ברוזובסקי (בחבורת נתיבות שלום, מאמרי פורים, עמ' נו)

The Slonimer Rebbe³¹ understood from the Gemara that a person must get their 'high' from Purim and not from drink. The avoda of Purim requires far too much thought and focus to allow it to be blurred by alcohol!

37. ובספר יסוד ושורש העבודה (שער יב פרק ז) האריך לבאר שאין כוונת רבותינו חייב איניש לבסומי בפוריא דהיינו להשתכר, אלא רק להתבסם, וכמה קלקולים יוצאים מן השכרות. והביא שם שגם רבינו האר"י ז"ל כתב בלשונו הקדושה ולא ישתכר אלא יתבסם. וסיים שם: הרי לפניך אחי ורעי ראייה ברורה מפוסקים קדמונים שהביא הב"י, וכך כתוב מפורש בכתבי האר"י ז"ל, שאין כוונת הגמ' על שתיה שלא כדת, ולכן יזהר האדם מאד מאד בשתיית משקין המשכרין יותר מדאי אפי' בשמחת פורים. ע"ש.

ילקוט יוסף מועדים שו"ת סימן כח - אם צריך להשתכר בפורים או די להיות מבושם

The Yesod Veshoresh Ha'avoda³² also stresses this in the name of the Arizal - one is meant to be a 'spiritually high' but certainly not drunk.

26. See also the Korban Netanel on the Rosh - Megilah 1:8:10. He quotes there other examples of the contrasting use of the expressions 'basim' and 'ravi'.

27. See also Megilla 32a where the expression is used in relation to a sweet voice.

28. See the Jastrow dictionary p. 179 for many examples in Talmudic literature.

29. He left the house of Rabba to go to Marei bar Mar

30. The commentary of Rabbeinu Avigdor on the Torah on Ki Tetze (Devarim 21:23) writes that the wording is לבסומי - to make people drunk, rather than לאבסומי - to get drunk. This implies that the mitzvah may be for the ba'al habayit to get his guests to drink and witness the simcha while he remains relatively sober!

31. I am grateful to R. Joel Zeff for bringing to my attention this source and the Rav Kook at the end of the sheet.

32. R. Alexander Ziskind - 19C Belarus.

38. והאמרה הנצחית של 'לך כנוס את כל היהודים' היא מוכרחת להחיות אותנו עוד הפעם, ולרוממנו מכל שפלותנו כל האומר ששקר בדה המן הרשע באמרו 'ישנו עם אחד מפורד ומפורד' (אסתר ג:ה) אינו אלא טועה! באמת מפורד ומפורד הוא העם האחד, אבל בכל זה עם אחד הוא! ושמה תאמר: איך יתכן שיהיו שני הפכים בנושא אחד - עם אחד מצד אחד, ומפורד מצד השני? אל תתמה על החפץ. ישנם פלאים בעולם.

ההמנים של כל הזמנים, שהם פוגעים בנו בארס שנאתם, וביחוד בזמן המעבר הזה, הם תופסים את הצד החלש לפי שהוא הצד הפומבי והידוע. אבל דוקא על ידי מזעזעינו אלה נבוא לחוש שיש לנו נפש כללית בלתי ידועה - נפש אומתית גדולה אשר אנחנו הסחנו את דעתנו ממנה. והיא מלאה עוצמה ויש בה כח להעמידנו על רגלינו, לחדש את חיינו כימי עולם, ולעמוד גם כן נגד כל מיני העמלקים החפצים כל כך לזנב את נחשלינו. והיהדות הטמירה, הבלתי נודעת גם לנו לעצמנו, זאת הנשמה הגדולה של האומה הגדולה הנושאת את סבל העולם ואת אור העולם בתוכה, היא תיוודע לנו בימים הגדולים הללו, ומהמקום הבלתי ידוע שבנפש האומה תבא לנו הברכה של "לך כנוס את כל היהודים" ... ומתוך המעמד של 'עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי' תבוא הכרה עליונה למצוא את היהודי הבלתי ידוע שבתוכנו, ואח אלו אח יתוודע, ויד ליד תינתן, וקול גדול ישמע: *קומו ועלה ציון אל בית אלקינו* (ירמיה לא:ה). וכבימי מור והדס יאמר גם היום: ישנו עם אחד מאוגד וגבוש, עומד בחסנו לבנות את כל הריסותיו, מאוצרו הפנימי הסמוי מן העין, אשר בו גנוזה היא הברכה של 'לך כנוס את כל היהודים'. ו"מחייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי", ונאמר לחיים, לחיים, ולחיים טובים 'ולשלום' לכל ישראל, ואמרו אמן!!!

מאמרי הראיה, ח"א, עמ' 155-157

Rav Kook relates the idea of 'ad delo yada' to a much deeper recognition of the roots of the unified soul of Kneset Yisrael!